

достаток.

Таким чином, широке використання фольклорних образів-символів в поєднанні з багатою, барвистою мовою надавало національній своєрідності М.Рильського. Використання рослинної символіки дало поетові можливість досягти надзвичайної виразності вислову та потужного ідейно-естетичного впливу на читача: людина не повинна панувати над природою, а надавати їй найвищої краси своєю працею і розумом.

Список використаних джерел

1. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури : словник-довідник / В. В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – 703 с.
2. Жайворонок Н. В. Українська етнолінгвістика. Нариси : навч. посіб. для студ. вищ. навч.закл. / Н. В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2007. – 262 с. – Бібліогр.: с. 249 – 261.
3. Лозко Г. С. Коло Свароже: Відроджені традиції / Г. С. Лозко. – К.: Український письменник, 2005. – 222 с.
4. Рильський М. Вибрані твори. У 2 т. Т. 1. Вірші. Поєми ; вступ. ст. В.Є. Панченка ; уклад. В. Л. Колесник, В. Є. Панченко, А. Я. Слободяник ; худож. оформ. та іл. М. І. Стратілата / Максим Рильський. – К.: Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 2005. – Т. 1. – 608 с.
5. Рильський М. Зібрання творів. У 20 т. Т. 1. Поезії 1907 – 1929. Проза 1911 – 1925 / Максим Рильський. – К.: Наукова думка, 1983. – Т. 1. – 534 с.

УДК 82.091: [82 – 94]

Олена Сазонова,
кандидат філологічних наук, доцент
м.Чернігів

СЕМАНТИЧНА НАПОВНЕНІСТЬ МІФОПОЕТИЧНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ПОЕЗІЙ М.РИЛЬСЬКОГО ТА ЛАДІ МОГИЛЯНСЬКОЇ

У роботі здійснено спробу типологічного дослідження міфопоетики творчості Максима Рильського та Ладі Могилянської. У дослідженні виявлено подібність образів, мотивів, художнього бачення при яскраво вираженій творчій індивідуальності поетів. У ліриці двох авторів виділено такі типи міфологем: міфологізовані образи явищ культури, історичних подій; міфологічні ідеї, уявлення, образи, трансформовані у світі культури; власне авторські міфологеми, що сформувалися на основі міфів національної

та світової культури.

Ключові слова: міфологічний початок лірики, міфопоетика, поетичний космос, міфологема, символи, естетичні принципи.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Актуальність обраної теми визначається її зв'язком із кардинальними проблемами розвитку сучасної літератури і завданнями літературознавства у вивченні культури початку століть.

Поетичний доробок, що створює своєрідний діалог, який розгорнувся на сторінках поезії, де автори віднаходять цінності внутрішнього і зовнішнього світів людини, її життєдіяльності, розкриває трагічні картини життя найбільших та менш знамих поетів початку ХХ століття. Ця епоха закінчилася для них почасти з початком першої світової війни (серпень 1914 року), з Жовтневим переворотом, врешті, із панівними Советами, під жорна більшовицького режиму, що вже відкрито продовжив свої репресії з кінця 20-х років, потрапила українська еліта. Для поетів ці події зумовили їх подальшу долю, стали вододілом в їх житті і творчості: одні опинилися в еміграції, інших, що залишилися в Радянському Союзі, спіткала трагічна доля, що відбулася на творчому самовираженні.

Зіставлення творчості та розгляд їх взаємовпливу правомірні з кількох причин: по-перше, їх становлення відноситься до однієї епохи - початку ХХ століття, з усіма потрясіннями цього періоду світової історії. саме тоді формувалися їхні естетичні та поетичні принципи. По-друге, перетин долі в життєвому, біографічному аспекті. По-третє, участь М. Рильського у створенні і розвитку нового літературної течії - неокласицизму, водночас його творчість ставить перед дослідником ряд проблем, і головна з них, на наш погляд, - це проблема єдності та еволюції його художнього світу і поетичної системи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Нині зріс інтерес до літературної компаративістики: праці В. Будного, А. Веселовського, В. Жирмунського, М. Алексєєва, Д. Наливайка, В. Неупокоевої, Д. Маркова, Н. Кравцова, Б. Бялокозовича, Р. Маркевіта, Р. Дехчинської, Я. Кульчицької-Салони, Р. Янашек-Іваничкової (Польща), Д. Дюришина, С. Вольмана, (Чехія та Словаччина), Є. Георгієва, Б. Нічева, П. Русєва (Болгарія), А. Діми (Румунія) та ін. - на різних рівнях в кінцевому рахунку встановлюють генетичну і

типологічну сутність літературного явища (процесу), з'ясовують зумовленості окремих форм подібності. Мова йде про причини як літературного, так і позалітературного характеру. У цьому контексті естетична детермінанта людського буття може стати вагомим чинником для соціокультурних зрушень, крім того, одним зі шляхів духовного зростання є творчість, що гармонійно поєднує духовне і світське. Саме на цій стадії виправдане «вивчення подібних явищ у їх відносинах із суспільно-ідеологічною та культурною сферою, з одного боку, і з літературною сферою в цілому – з іншого» [2, с.167].

Творчий шлях М. Рильського, який тривав більше половини століття, та Ладі (Лідії) Могилянської (1899-1937), якій судилося мати досить коротке творче життя, від першої публікації у 1919 р. – до 5 червня 1937, коли її знову заарештували за сфабрикованою справою про участь у міфічній контрреволюційній терористичній організації, а наступного дня жінку розстріляно. Творчість цих людей збіглася з різкими історичними переломами в житті не тільки України, але і всього світу. У ці десятиліття читацька аудиторія зазнала ряд трансформацій, що позначилося не тільки на її соціальному складі, але й на естетичних смаках. На переконання З. Генік-Березовської, поезія неокласиків – «своєрідний острів естетики і раціоналізму серед двох основних поетичних течій, а саме: прагнення до «чистої», імагінативної поезії, до вияву кольорів, пахощів, звуків, рухів, а також ідеологічно-риторичні шукання» [1, с.246]. Вивчення творчої спадщини М. Рильського не має безперервної історії: катаклізми у сферах суспільного буття і суспільної свідомості, упереджене ставлення до поета-інтелігента-неокласика кілька разів обривали дослідні дискурси. Деякі питання були ледь намічені, деякі залишившись не до кінця дозволеними, переходили в розряд тверджень, що згодом сприймалися як загальновідомі аксіоми.

Сучасне рильськознавство налічує ряд глибоких робіт, що належать авторитетним представникам різних наукових напрямів із різних сфер філологічного знання, починаючи ще від сучасників – Д. Загуд, М. Зеров, П. Филипович, Ю. Меженко, В. Підмогильний, надалі – О. Біледький, В. Борщевський, Г. Вервес, О. Дейч, В. Дмитренко, М. Жулинський, І. Ільєнко, О. Килимник, С. Крижанівський, П. Костенко, Ю. Лавріненко, Є. Маланюк, Д. Нитченко, П. Новиченко, П. Селігей, Т. Скиба та ін.

Початкове уявлення про «неокласицизм» його поезії не раз

спонукало дослідників описувати творчість поета як систему, обумовлену одним або декількома параметрами. Жорстке дотримання принципів обраної системи нерідко призводить до ігнорування чи навіть насильницького спотворення сенсу текстів. Виділялися при цьому домінантні риси, що часто залишалися неузгодженими між собою, оскільки є елементами різних систем. Отже, потребують уточнення уявлення про його належність до певної течії, відтак залишається актуальним питання співвідношення його поезики з поезикою символізму, романтизму, неоромантизму.

Щодо літературознавчих аналізів поетичних пошуків Ладі Могилянської, то лірика не була предметом пильної уваги критики, адже, як уже зазначалося, життя поетеси разом з чоловіком було трагічно обірване 6 червня 1937 р. у Дмитлазі. Цікаво, що клопотався про її реабілітацію саме М. Рильський, що сталося у 1957 році. У Радянській Україні ім'я поетеси надовго було забуте, дослідження її творчості до недавнього часу було прерогативою зарубіжних літературознавців (Ю. Лободовський). На сьогодні є лише поодинокі повідомлення про її біографію та розвідки про творчість: Надія Галковська, Любов Дмитришин-Часто, О. Зелік, Ольга Єрмоленко, Г. Курас, В. Савенок, В. Скуратівський, Олена Теліга.

Мета дослідження – визначити взаємозв'язки між творами М. Рильського та Ладі (Лідії) Могилянської (1899-1937) на рівні засобів художньої виразності в самому широкому сенсі слова, окреслити особливості функціонування фольклорних мотивів на рівні міфологем, образів-символів у поезіях авторів з точки зору реалізації міжкультурного діалогу художньої творчості. Акцент на культурно-історичному аспекті свідомо виключає механічне, ізольоване тлумачення подібності, а ставлення до художнього твору як до діалектичної єдності ідейних та естетичних елементів оберігає від «тематичних» та «формалістичних» захоплень. Запущення в сферу внутрішніх контактів висуває підвищені вимоги як з боку осмислення цілісної структури твору, так і в процесі його «робочого» розбору на окремі елементи з подальшим приведенням до синтезу. Усе це дозволить глибше розкрити закономірності літературного процесу в Україні, його національну своєрідність, а також оригінальність творчості зіставлених письменників. У дослідженні міфопоетики творів використовуються принципи системно-типологічного та структурно-генетичного аналізу, а також семантичний метод

дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Літературний процес - багатомірне історико-культурне явище, що характеризується змінами у стилях і напрямках художньої творчості, у виражально-зображувальній системі художніх засобів, у тематичній та жанровій своєрідності творів тощо. Для початку ХХ ст. характерна поява яскравих творчих індивідуальностей, людей з незвичайними, нерідко трагічними долями, злиття і розрив множинних напрямів і течій, досягнення вищого смислового естетизму. Про поновлення інтересу до поезії відродження століття можна судити за збільшенням активності видання творів поетів, творчість яких вписується в цю епоху, а також за кількістю мемуарної літератури, присвяченої цій темі. Крім того, особливості кризової епохи, що породила культуру початку ХХ століття в Україні, призвели до виникнення культу особистості митця і творчості: мова йде про підвищену серйозність, поклоніння, піїтет, з якими ставилися до творчих особистостей - поетів, письменників, художників, музикантів.

Аналізуючи поезію у руслі міфопоетики, важливо сказати, що в останні десятиліття інтерес до міфопоетичного аналізу, що зачіпає всі рівні художньої реальності текстів, намітився в кінці ХХ століття у працях Д. Максимова, З. Мінц, В. Топорова. Науковцями були проаналізовані різні шляхи і способи осмислення індивідуально-авторського міфологізму, динаміки мотивно-образної і жанрової системи літератури, розглянуто проблеми міфопоетичного, символічного і архетипового як поєднання «універсальних модусів буття в знакові» [10, с.4]. Пізніше узагальнення здійснили Е. Мелетинський та А. Топорков. Ці роботи призвели до появи цілого ряду досліджень, зокрема, міфопоетики як художнього методу і текстопороджуючої стратегії. Саме міфопоетика, вважаємо, дозволяє наблизитися до розуміння «прикордонної» природи поетичних текстів, що увібрали в себе мови філософії і релігії, естетики та культурології, психології та антропології, а також язичницькі традиції.

Під міфопоетикою ми розуміємо творчі стратегії і практики, що ґрунтуються на таких принципах мислення і художньої обробки архаїчних схем подання (архетипів), які дають можливість реставрувати міфологічні та символічні жанри, сюжети, мотиви і

образи, вкорінених в пам'яті людства, і створити нону систему, унікальну, семантично значущу для культурної і гуманістичної традиції.

З точки зору художньої реалізації і співвіднесеності з культурними мовами неміфологічного типу, в ліриці двох авторів виділяємо такі типи міфологем: міфологізовані образи явищ культури, історичних подій; міфологічні ідеї, уявлення, образи, трансформовані у світі культури; власне авторські міфологеми, що сформувалися на основі міфів світової культури. Вихідні культурні міфи у творчості авторів переосмислюються, міфологеми стають власне авторськими. У ліриці поетів міфологеми різних типів тісно переплетені між собою, чому сприяє велика кількість асоціативних зв'язків і відносин, якими володіє кожна міфологема в семантичній поезії.

До трансформованих у світі культури міфологічних уявлень, ідей, образів у ліриці поетеси відносяться образи і сюжети, запозичені з різних міфологій, стародавні міфологічні уявлення та ідеї про п'яту, хаос, долю, світ і людину. Зустрічаються у поетеси і образи русалок. До власне поетесових міфологем, сформованих на основі цитат, ремінісценцій з творів світової культури, належать такі, як: міфологеми «маки», «колоски», «печаль» тощо.

Широко представлений у творах обох авторів космогонічний міф, що є своєрідною художньою онтологією і становить основу міфопоетичної картини світу в ранній ліриці поета та в усій відомій спадщині Ладі Могилянської. Космогонічний міф також трансформується в світі культури і втілюється в міфологізованому образі природи, у її складній взаємодії з художником-творцем; у результаті цієї взаємодії твориться світ, у тому чисті і друга реальність у творі мистецтва, близькість теми природи і буття людини в ній і теми творчості в ліриці митців підкреслюється співвіднесеністю цих тем з образами стихій: міфообраз природи представлений у вигляді певного співвідношення взаємопроникаючих одна в одну стихій, творчість людини, по суті, п'ята стихія. Стихія повітря в ліриці поетів представлена чотирма основними міфологемами – «небо», «повітря», «вітер». Основними характеристиками міфологеми «вітер» є, з одного боку, у М. Рильського – здатність струмувати, щось передавати, переносити, проводячи в реальність, з іншого, у Ладі – зміни, зрушення, поступ, загальна динаміка віршового твору: «Вдрузки

розіб'є все з реготом вітер, / Що на хвилинку замовк чи замислився...» [6]. Але в першу чергу «повітря» у віршах пронизує світ, за допомогою цього відбувається взаємопроникнення реального й потойбічного світів, характерне більшою мірою для поезій М. Рильського. У цьому сенсі відбувається взаємозамінність водної та повітряної стихій: «Цілуйся з вітром, з небом, світом, Блакитне озеро моє» [6]. «У ранній творчості письменника, – зауважила Лідія Тарарива, – зrealізовано ознаки національної ментальності, актуалізовано давні вірування, християнські прерогативи. Адаптовані ритуали структурують і сакралізують художній простір, виступаючи універсальними імпліцитними текстовими структурами» [9, с.10].

Послугуються обидва автори знаковими образами-символами, наприклад, «межа» (кордон між життям і потойбіччям): «Тут десь кінчається небо / І починаюся я» (Ладя Могилянська) [6].

Цікаво, що «земля» у своєму традиційному значенні «матері-годувальниці» у віршах М. Рильського раннього періоду майже не зустрічається. У Ладі Могилянської «земля» стає берегинєю пам'яті культури, у цьому сенсі показовий образ «поезія-плуг», «земля» втілює собою суперечливість сучасної поетеси епохи: з одного боку, зі стихією землі пов'язана ідея про кінець старого століття, з іншого – «земля» стає однією з основ нової поезії, яка покликана «творити» епоху, що народжується, однак молода поетеса заперечує своє місце в ній: «Не мені, не мені судилося / Сіять мак на твоїх полях» [6].

С. Крижанівський підкреслював, що «вірші М. Рильського пройняті сумом, бажанням утекти «на білі острови», де поет міг залишитись наодинці зі своїми скорботами, своїм хворим від нещасного кохання серцем. У цих мотивах і настроях відчутні не стільки реальні переживання, скільки літературні ремінісценції» [5, с.12].

Одним із наскрізних образів у творах як М. Рильського, так і Ладі Могилянської є семантичний комплекс із центральним словом-символом «сонце» та периферійними, що його підтримують (промінь, свіча, блискавка). Як відомо, сонце – це символ Всевидячого божества, центру буття та інтуїтивного знання, осяяння, слави, величі, Матері-світу, Центру, Бога-Отця, Христа. Солярну символіку мали вінок і коса, коло, свастика тощо. Усі ці образи широко використовувалися в українському фольклорі [4, с.202]. Т. Скиба підкреслює, що у збірці «На білих островах» М. Рильського романтико-поетичний світ

окреслено за допомогою образів-концептів, що поєднують цинічність збірки «у вишукану та гармонійну цілісну структуру, формують загальну тональність» [8, с.3]. Дослідниця виявила, що основний вина персоналізації образу «сонце» реалізується в жіночому образі красної пані. «Сонце у збірці постає символом життя, тепла, радості, краси дня на протигагу ночі» [8, с.4]: «Бо сонце ще горить привітом,/ Бо ще могучий вітер е!» [7, с.64]. «З золота зіткане сяєво леться/ Ліс в нім купається, листя сміється...» [7, с.39]. «Знов сонце тче намітку золотисту,/ І білі острови шливучі/ Знов чари лпють легенькі і безжурні,/ І серце радістю знов б'ється» [7, с.59]. «Молочний Пас обняв небесну шир / І Чаші видно золотий пунктир» [7, с. 48].

Для Ладі Могиланської сонце – символ надії та можливості майбуття, а також вказівка шляху у краще життя, позитивне розв'язання існуючої темряви буття: «біль колосків золотих», «чарівний біло-золотий птах...» [6]. Проте поетеса використовує синкретичні можливості кольорів, що уможливають поєднання стихійних першопочатків буття: «зелені трави, в Купайлин день! Було повітря у день Купайли все золотее» [6]. Обидва поети послуговуються феноменом прозорості, що є виявом першотворної чистоти: «мільони прозорих метеликів Прославляли життя і смерть...» [6] (Лада Могиланська). «Все сяйвом вкривається ясным, -Такі твої прозороніжні очі» [7, с.37] (М. Рильський). Як послідовний романтик, М. Рильський широко використовує міфологему «небо», яка трансформується в образ Бога. Шукаючи втіхи від сердечних мук, наголошує, що небесна гладь не може зарадити йому: «її руки простягати в німі простори» [7, с. 136].

Особливого значення у творчості Ладі Могиланської та М. Рильського набувають образи сну, марення, категорії реальності-ірреальності, паралельного співіснування або перетину цих часових парадигм: «Проміння розтає в рожево-синій млі,/ І тіні чорні вже на полях лягли,/ Недвижимо стоїть ліс, темний і сумний,/ І вже зліта з небес на землю царство мрій./ Мов янголи, лігають мрії ті/ І будять у людей надії золоті,/ А потім...день прийде і мрії полетять,/ А люди знов почнуть боротись і страждать...» [7, с.40] (М. Рильський).

Перетинається з образом сну міфологема ночі, що виражає темну, нерідко з відтінком скорботи, трауру, тривоги лихих передчуттів дійсність: «Це лиш мрії, це лиш мрії.../ Так... я на землі,/ Де, хоч сонце сяє й гріє,/ А весь світ у млі...» [7, с.61] (М. Рильський). Рання

Твір М. Рильського, зокрема цикл «На білих островах», був сприйнятий автором як своєрідна лірична поема, тому спостерігається ритмічний малюнок, своєрідний внутрішній сюжет. Поет то лине у високість, опиняється на пливучих островах, хмарах, то звертає увагу на буденність, котра для нього постає у темних, сумних тонах.

Нерідко у поетеси ніч пов'язана із солярними символами: зіркою, вірою, сузір'ям, антиподом виступає сообраз сонця, тоді негативне значення змінюється на нейтральне чи позитивне: «заклик радості, сонця і щастя...» [6].

Хоча є в Ладі Могилянської міфологеми, що свідчать про душевну самотність («втомлений сонячний спів»), про прагнення відпочинку, однак вони перебиваються вірою в омріяний рай, де людина житиме вільно, тому поетеса використовує міфологеми простору, легкого лету, щоб піднятися вгору: «вітер вплив надії в золоту косу» [6]. Поетеса використовує образи-настрої, як-от самота, що реалізується також через звернення до синонімічних понять: самотність, самотійність. М. Рильський закликає взяти перепочинок, щоб відчутти близькість до природи, єдність з нею: «Спочинь! На заступ вірний обіпрись / І слухай, і дивись, і не дивуйся. / Це ж сам ти вколо зелено розвивсь, / Огудинням прослався по землі, / Це ти гудеш роями бджіл брунатних, / На ясенових гілках сидячи. / Ти по житях літаєш тонким пилом, / Запліднюючи теплі колоски, - / І твориш ти з людьми і для людей / Нові міста, ти арки ажурові / Над синіми проваллями будуєш» [7, с.262]. У вірші «Срібний сонет»: «Посріблені ліси окуталися тінню, / А небосхил горить і віти золотить... / У цьому ж лісі пив я самоту осінню, / Тут весну цілував під шелест верховіть. / Тут літом пропливли ледачі дні незмінні, / Тепер сюди прийшов мороз я зустріть» [7, с.138]. Оксана Коваль, аналізуючи мовні особливості використання метафори у поезіях неокласиків, звернула увагу, що «М. Рильський майстерно переплітає поняття ліс - тобто життя людини й весна, літо, осінь, зима - як окремі періоди в її житті» [3, с.169].

Ще один із значущих об'єднуючих кодів творчості раннього М. Рильського та Ладі Могилянської - музичний. Музичний початок маніфестується як креативний, гармонізуючий, упорядковуючий Всесвіт, що зв'язує космос, людину, природу, культуру. Це робить простір їхніх творів багатоголосим, одухотвореним. Активне

використання образів-міфологем обома авторами свідчить про властивий їм особливий, культурологічний тип мислення. У більшості розглянутих творів вони несуть не тільки естетичне, а й етичне навантаження. Душевні переживання домінують для обох поетів. Проте М. Рильський не затримується надовго у полоні смутку, його лірика наповнюється надією, гімном життю, для чого автор використовує натурфілософські образи, підкріплені іронічним тоном оповіді, що у свою чергу по-новому забарвлює звичні цінності та аксіоми. Митець, осмислюючи буття, переконливо доводить, що смерть – лише перехід до іншої форми існування, вона не страшна тим, хто вільний думками (суто сковородівська філософія!).

Рання лірика М. Рильського по-юнацьки щира, життєствердна, наповнена надзвичайною енергетикою, безумовно, стала відправною точкою в особистісному і творчому самовизначенні. На наш погляд, витoki основних тем, образів і мотивів зрілої творчості знаходяться саме у ранніх ліричних творах митця. Основними скріпами його творчості стають мотивно-образні ряди, які будуть основою стрункої, гармонійної міфопоетичної картини світу поета-неокласика пізнішого періоду. Незважаючи на те, що поезія Ладі Могилянської неоднорідна, різна за роками написання, у ній переважає аполлонічне начало. Проте обидва митці не відкидали повністю діонісійську нестримність. Вони шукали сенс буття також і в насолодах земного, тілесного життя. Певно, звідси і вірш пам'яті С. Єсеніна, і ці рядки: «І здригнулося серце... о заклик могутній/ До шлетня притулилась міцніш, щоб не впасти./ Будеш завжди у мене в душі незабутній!/ Заклик радості, сонця і щастя...» [6] (Ладя Могилянська). «Знов чари ллють легенькі і безжурні,/ І серце радістю знов б'ється» [7, с.59] (М. Рильський).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Можна стверджувати, що поети створили складну систему естетики і поезики, у яку імплікували, крім низки ідей романтизму, символістські цінності й образи. Це пояснюється тим, що вони виходили з установки на спадкоємність, яка розумілася як вирішення проблем, поставлених, але до кінця не вирішених їхніми попередниками. Відштовхуючись від натурфілософського розуміння дійсності, автори (М. Рильський у ранній ліриці) стверджували романтичний характер взаємин людини з дійсністю. Можливо, тому для М. Рильського у подальшому культура стала тим простором, у якому він виявив творчу, конструктивну, гуманну енергію

світovidчуття. Переконані, що свідомо культивуація спадщини минулого сприяє стабілізації відносин у суспільстві. Там, де сильні традиції, де зв'язок поколінь не розімкнута, людина відчуває себе частиною минулого своєї країни, що дозволяє частково знизити гостроту соціальних конфліктів.

Типологія означених міфологем є в значній мірі умовною, так як в поезіях М. Рильського та Ладі Могилянської важливе значення мають контекстуальні зчеплення слів і підтекстуальне тло їхніх творів. Крім того, для повноти аналізу варто брати широке коло поезій.

Список використаних джерел

1. Геник-Березовська З. Від давнини до сучасності / З. Геник-Березовська // Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм. - К.: Гелікон, 2000. - С.245 - 250.
2. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы / Д. Дюришин. - М.: Прогресс, 1979. - 295 с.
3. Коваль О. В. Мовностилістичні особливості використання метафори в поетичному словнику «неокласиків» / О. В. Коваль // Філологічні студії: Науковий вісник Криворізький національного університету. - Кривий Ріг, 2012. - Вип. 7. - Ч. 2. - с. 161-172.
4. Костомаров Н. И. Славянская мифология / Н. И. Костомаров. - К.: Издательство: Чарли Год, 1994. - 688 с.
5. Крижанівський С. А. Максим Рильський / С. А. Крижанівський. - К.: Вища школа, 1985. - 126 с.
6. Могилянська Ладя. Вірші. - Мистецька сторінка / Ладя Могилянська. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : storinka.m.kiev.ua/section_18.php?u_id=196. - Дата звернення : 15.01.2015.
7. Рильський М. Збірник творів : у 20-и тт. / Максим Рильський. - К. : Наукова думка, 1983. - Т. 1. - 354 с.
8. Скиба Т. В. Поетичний ідіостиль ранньої творчості Максима Рильського : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.06 / Тетяна Володимирівна Скиба. В. Скиба. - К.: Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2013. - 20 с.
9. Тарарива Л. Ю. Міфопоетика творчості Максима Рильського: автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.01 / Лідія Юрійвна Тарарива. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2011. - 20 с.
10. Топоров В. Н. Миф. Ритуал. Символ. Образ. Исследования в области мифопоэтического / В. Н. Топоров. - М.: Прогресс, 1995. - 624 с.